

Dosarul nr. 2r-479/21

Prima instanță, Judecătoria sect. Botanica (jud. I. Zudina)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I. Secrieru)

DECIZIE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Trișin Fiodor,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Hodacovscaia
Elizaveta împotriva lui Trișin Fiodor cu privire la declararea nulității contractului de
vânzare-cumpărare,

împotriva încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea depusă de Trișin Fiodor cu privire la repunerea apelului în
termen și s-a restituit apelul declarat de Trișin Fiodor împotriva hotărârii din 30
iunie 2003 a Judecătoriei Botanica ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 15 septembrie 2000 Hodacovscaia Elizaveta a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Trișin Fiodor, solicitând declararea nulității contractului de
vânzare-cumpărare.

Prin hotărârea din 30 iunie 2003 a Judecătoriei Botanica a fost admisă acțiunea
depusă de Hodacovscaia Elizaveta împotriva lui Trișin Fiodor cu privire la declararea
nulității contractului de vânzare-cumpărare.

La 17 martie 2021 Miron Ion, în interesele lui Trișin Fiodor și la 19 martie 2021,
Trișin Fiodor, prin intermediul oficiului poștal, a depus cerere de apel nemotivată
împotriva hotărârii din 30 iunie 2003 a Judecătoriei Botanica, solicitând repunerea
apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 30 iunie 2003 a
Judecătoriei Botanica, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369
alin. (1) lit. b) CPC, au fost respinse cererile depuse de Miron Ion, în interesele lui
Trișin Fiodor și de către Trișin Fiodor privind repunerea în termen a apelului și au
fost restituite apelurile ca fiind depuse în afara termenului legal, iar instanța de apel a
refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 11 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Trișin Fiodor, a depus cerere
de recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea
încheierii din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie
problema respectivă prin repunerea apelului în termen și remiterea cauzei spre
rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului Trișin Fiodor, a indicat că cauza a fost examinată în absența sa. Despre emiterea hotărârii din 30 iunie 2003 a Judecătoriei Botanica a aflat la 16 martie 2021.

Consideră Trișin Fiodor că instanța de apel la pronunțarea încheierii contestate urma să se ghideze de prevederile Codului de procedură civilă din 26 decembrie 1964.

A invocat că culpa nedepunerii în termen a cererii de apel se datorează angajaților Judecătoriei Botanica, care nu i-au oferit acces la dosar atât lui cât și avocatului acestuia.

A susținut că în a. 2017, 2018 și 2019 a depus cereri în numele președintelui Judecătoriei Botanica solicitând accesul la informație, însă nu a primit nici un răspuns.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 26 aprilie 2021 la adresa recurentului(f.d. 178), însă date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 11 iunie 2021 este în termen.

La 02 iulie 2021 în adresa intimetei Hodacovscaia Elizaveta a fost expediată copia recursului declarat de Trișin Fiodor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 226, 228), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Trișin Fiodor privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit ca tardiv apelul depus de Trișin Fiodor împotriva hotărârii din 30 iunie 2003 a Judecătoriei Botanica, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă.

Colegiul reține că în cererea de apel depusă, Trișin Fiodor a invocat că nu a fost prezent la pronunțarea hotărârii în prima instanță și nu a avut posibilitate să-și apere interesele în instanța de fond, deoarece nu a fost citat legal la judecarea pricinii și nu a știut de existența litigiului.

Conform art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Colegiul consideră corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen, cu restituirea apelului ca fiind tardiv.

În conformitate cu art. 282 alin. (1) Cod de procedură civilă (redacția anului 1964), termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Colegiul reține că în recursul declarat se invocă că cu hotărârea primei instanțe a făcut cunoștință abia la data de 16 martie 2021, deoarece nu a putut să declare apel asupra hotărârii cu care nu luase cunoștință.

În această ordine de idei, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel precum că Trișin Fiodor a cunoscut de existența hotărârii din 30 martie 2003 a Judecătoriei Botanica, încă la 20 martie 2017, fapt confirmat prin răspunsul Curții Supreme de Justiție (f.d.142), însă cererea de apel a depus-o abia la data de 19 martie 2021, astfel acesta trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența națională, cât și CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin efectuarea în termen legal a tuturor acțiunilor procedurale, inclusiv și prin depunerea în termenul legal a cererii de apel. Or, legiuitorul acordă posibilitatea apelanților de a înregistra inițial o cerere de apel, care poate fi suplimentată ulterior în virtutea art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă.

Deci instanța de apel întemeiat a concluzionat că în astfel de circumstanțe, calea de atac a fost epuizată, iar temeiuri de repunere în termen a apelului lipsesc.

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

Reieșind din prevederile menționate alegațiile recurentului referitor la repunerea în termen sunt nefondate, fiind parte într-un proces trebuie să acționeze cu diligență și

cu bună-credință și să cerceteze programul procedurii în care acesta este parte, într-un termen rezonabil.

Or, din materialele se constată că, recurentul a cunoscut de existența litigiului, solicitând la data de 06 februarie 2001, termen pentru a încheia contract cu avocatul (f.d.34), iar la data de 20 martie 2001 a solicitat examinarea cauzei în lipsă (f.d.35).

La caz, se constată că, nu există motive întemeiate de repunere în termen, care ar justifica ingerința în principiul res judicata. Or, părțile au obligația să i-a măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc.

Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Articolul 116 alin.(4) din Codul de procedură civilă, statuează că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură, la caz nu este aplicabilă deoarece recurentul nu a invocat împrejurări care l-au împiedicat a declara apelul în termenul legal.

În speță, cererea de repunere în termenul de apel formulată de către apelant nu poate fi apreciată ca întemeiată, întrucât argumentele invocate nu reprezintă o împrejurare peste voința părții, din care motiv nu a declarat în termen apelul.

Soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel ca depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenție, având în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță.

Colegiul notează că, instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată de Trișin Fiodor, deoarece apelantul a omis termenul legal de contestare a hotărârii judecătorești, precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

Prin urmare, neonorarea obligațiilor și drepturilor procedurale acordat de legislația în vigoare din vina apelantului/recurent nu poate fi calificată ca o îngrădire a accesului la justiție garantat de art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, cât și legislația internațională.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele invocate în cererea de recurs, deoarece acestea nu constituie temei de admitere a recursului și nu indică la ilegalitatea încheierii atacate.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Trișin Fiodor.

Se menține încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Hodacovscaia Elizaveta împotriva lui Trișin Fiodor cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic